

Nr 185.

Av fröken **Andersson**, om viss utsträckning av rätten till barnavdrag i beskattningsavseende.

De olyckor, som drabbat framför allt vårt östra grannland, ha givit upphov till en omfattande frivillig hjälpverksamhet. Den s. k. fadderbarnsinstitutionen har möjliggjort, att ett stort antal barn från Finland beretts tillfälle att vistas här i landet under tillräckligt lång tid för att återvinna vad de genom umbäranden förlorat.

Verksamheten har finansierats på flera vägar. Å ena sidan ha enskilda eller juridiska personer lämnat kontanta bidrag, vilka använts för att betala kostnaderna för barnens inackordering hos annan än givaren. Å andra sidan ha enskilda personer mottagit barn i sitt hem och därvid själva påtagit sig att svara för barnens underhåll och vård. Samtliga dessa gåvor vila på ett åtagande att under bestämd tid lämna visst belopp för ändamålet eller att svara för barnens vårdkostnader.

Enligt gällande skattelagstiftning äger skattskyldig ej rätt till avdrag för periodiskt understöd, som utgår till person tillhörande givarens hushåll.

Då en skattskyldig på egen bekostnad mottager ett fadderbarn i sitt hushåll, äger han alltså ej rätt till avdrag för periodiskt understöd enligt 46 § kommunalskattelagen för de utgifter, han åsamkar sig på grund av det gjorda åtagandet.

Det torde även vara tvivel underkastat, om juridisk person äger rätt att verkställa avdrag vid inkomsttaxeringen för medel som anslagits till de organisationer, vilka omhänderhava ifrågavarande hjälpverksamhet.

Det måste emellertid ligga i samhällets intresse att på allt sätt underlätta denna verksamhet, då det måhända eljest skulle bliva nödvändigt att genom det allmännas försorg lösa denna fråga, som för vårt land måste betraktas som en *humanitär plikt*.

Under sådana förhållanden och då många av de skattskyldiga, som påtaga sig de med denna hjälpverksamhet förenade utgifterna, otvivelaktigt i följd härav få sin skatteförmåga minskad, ofta i ganska hög grad, är det angeläget, att de i lämplig form erhålla en med ifrågavarande utgifter svarande lättnad i sin beskattning. Den nuvarande skärpta beskattningen liksom även kravet på såväl fysiska som juridiska personer att i mån av förmåga teckna bidrag å statslånen vållar helt naturligt svårigheter för medborgarna att avstå medel för att bl. a. stödja hjälpen åt i första hand vårt broderfolk Finlands nödlidande barn.

I detta speciella fall finnes det mycket stora möjligheter att utöva kontroll över, att de skattskyldiga icke missbruka de bestämmelser i skattelindrande syfte, som kunna komma att införas.

Kostnaderna för underhåll av ett barn ha fastställts till 30 kronor i månaden. För den händelse fadderbarn mottagits som medlem av givarens hushåll, bör denne alltså kunna vid taxering medgivas ett avdrag motsvarande vad han skulle erhållit i ortsavdrag för eget barn under den tid bidraget utgår. Vid kortare tid än ett år bör avdrag medgivas med $\frac{1}{12}$ för varje månad, som givaren i sitt hushåll omhänderhar fadderbarn.

Beträffande gåva från juridisk person torde det även vara skäligt att medgiva avdrag med det belopp, som överlämnats till någon av de tidigare omnämnda organisationerna. För den händelse bidrag lämnas genom att särskild barnpension upprättats eller barn utackorderas i andra hem, torde avdrag böra medgivas med det belopp, vartill kostnaderna för inackordering av barnen i dylika fall beräknas uppgå.

Den för Finlands barn påbörjade fadderbarnsverksamheten aktualiserar frågan, huruvida icke motsvarande verksamhet skulle kunna igångsättas även för svenska barn. Många familjeförsörjare finnas i vårt land, som ha stora svårigheter att själva förse sina barn med det nödvändigaste i fråga om föda och kläder. I vissa kommuner, som drabbats av arbetslöshet eller där skatteunderlaget av någon anledning är synnerligen svagt, föreligga stora svårigheter att genom kommunal hjälpverksamhet lätta de ekonomiska bekymren för barnen inom dessa områden. En fadderbarnsverksamhet till förmån även för svenska barn torde vara möjlig att åstadkomma. I samråd med Röda Korset och Rädda Barnen skulle en sådan svensk fadderbarnsorganisation kunna byggas upp. För den händelse gåvor härtill vore avdragsgilla vid inkomsttaxeringen skulle intresset för sådan hjälp givetvis erhålla ytterligare stimulans. Eftersom det även här bör vara fråga om att bevilja avdragsrätt i beskattningshänseende för bindande åtaganden att under viss tid, helt eller delvis, ansvara för barns försörjning, borde samma avdragsregler införas som ovan föreslås beträffande bidrag till finska barn.

Fördelarna med ett sådant system äro många. Det skulle sålunda bidraga till att höja dessa barns levnadsstandard och medverka till att förbättra deras framtida livsduglighet. Det allmänna skulle befrias från kostnader, som avsevärt överstiga de minskade skatteintäkter, som bleve följden av avdragsrätten. Hjälpverksamheten finge mera personlig karaktär och skulle därmed giva ökad betoning åt det rent mänskliga i denna verksamhet.

Vad som skulle kunna anföras emot att bidrag till sådan verksamhet bleve avdragsgilla vid taxeringen är, att den skattskyldige ej bör ha möjlighet att minska sitt beskattningsbara belopp, vilket särskilt från de högre inkomstskikten kan medföra en minskning av skatteintäkterna. Kommunernas skatteunderlag skulle visserligen minskas, såvida bidragen överlämnas till personer bosatta inom annan kommun än givarens. För att förhindra en sådan menlig inverkan för kommunerna kan ifrågasättas, huruvida icke bidragen borde vara avdragsgilla endast vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

På grund av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag angående ändrade bestämmelser i fråga om rätten till allmänna avdrag vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i syfte att underlätta den nu pågående hjälpverksamheten för finska s. k. fadderbarn ävensom för att skapa en motsvarande verksamhet beträffande sådana svenska barn, som befinnas vara i behov av underhåll och vård för sin uppfostran men vars försörjningspliktiga anhöriga sakna förmåga att bidra här till.

Stockholm den 24 januari 1942.

Ebon Andersson

i Stockholm.
